

Úvod

Předkládaná publikace si klade za cíl podat přehled základních údajů o správních obvodech obcí s rozšířenou působností Kraje Vysočina, vyzdvihnout jejich specifika v rámci kraje a porovnat vývoj hodnot vybraných ukazatelů v čase. Jedná se především o porovnání dat ze sčítání lidu, domů a bytů a dále ročních údajů z demografické statistiky, nezaměstnanosti, ekonomických subjektů, bytové výstavby a několika dalších oblastí.

Od 1. ledna 2003 zahájilo v Česku svou činnost 205 obcí s rozšířenou působností, které byly definovány na základě Zákona č. 314/2002 Sb. Vyhláškou Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb. pak byly vymezeny jejich správní obvody. Příslušnost obcí do správních obvodů byla upravena k 1. 1. 2005 vyhláškou č. 388/2004 Sb. ze dne 24. 6. 2004, kterou se mění vyhláška č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností.

K 1. lednu 2021 vstoupil v platnost Zákon č. 51/2020 Sb., o územně správním členění státu, ve kterém je stanoveno, že správní obvody obcí s rozšířenou působností (SO ORP) jsou základními jednotkami územního uspořádání. Jednotlivé SO ORP byly vymezeny vyhláškou Ministerstva vnitra č. 346/2020 seznamem obcí, které do nich náleží. Jedním z cílů těchto územních změn byla úprava hranic krajů, okresů a SO ORP tak, aby byly vzájemně skladebné. Výjimkou je SO ORP Turnov v Libereckém kraji, kde část obcí náleží do okresu Jablonec nad Nisou a zbývající obce do okresu Liberec. K další změně došlo podle vyhlášky č. 389/2022 Sb. s účinností od 1. ledna 2023 v Olomouckém kraji (přesun obce Přemyslovice ze správního obvodu Prostějov do správního obvodu Konice).

První část publikace obsahuje základní charakteristiku jednotlivých správních obvodů kraje. Druhá část se zaměřuje na data o správních obvodech v územním srovnání v rámci kraje. V příloze naleznete základní údaje o všech obcích kraje v členění podle správních obvodů a o všech správních obvodech Česka.

Při prezentaci dat o správních obvodech vycházíme ze sumarizace dostupných údajů za jednotlivé spádové obce dle územního vymezení správních obvodů k 1. lednu 2024. Všechny údaje z předchozích let byly přepočteny na územní strukturu platnou v roce 2024. K nejvýznamnějším datovým zdrojům, zohledňujícím podrobný územní pohled, patří sčítání lidu, domů a bytů. Využity byly i další databáze, z nichž lze provádět výběry dat v nejrůznějších kombinacích a v různých územních členěních. Věříme, že tato publikace přispěje k uspokojení rostoucí poptávky po regionálně členěných datech.

Obdobné analytické materiály s jednotnou osnovou naleznete zpracované i na všech dalších krajských pracovištích ČSÚ. Tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje napříč kraji. Více informací v podrobnějším územním členění však můžete najít v DataStatu, případně můžete kontaktovat pracoviště informačních služeb na krajské správě ČSÚ.

Aktuální krajské údaje průběžně zveřejňujeme také na adrese csu.gov.cz/vysocina. Komplexní pohled na vývoj v kraji a jeho dílčích územních celcích poskytuje Statistická ročenka Kraje Vysočina, kterou pravidelně vydáváme ve druhé polovině měsíce prosince. Přehled vybraných ukazatelů o vývoji regionu v průběhu roku nabízí Statistický bulletin Kraje Vysočina, který vždy vychází 95. kalendářní den po skončení příslušného čtvrtletí.

* * * * *

V Kraji Vysočina je 15 obcí (měst) se statutem obce s rozšířenou působností, jejichž městské úřady zabezpečují agendy pro všechny obce, které náleží do jejich správního obvodu. Jedná se o tato sídla: Bystřice nad Pernštejnem, Havlíčkův Brod, Humpolec, Chotěboř, Jihlava, Moravské Budějovice, Náměšť nad Oslavou, Nové Město na Moravě, Pacov, Pelhřimov, Světlá nad Sázavou, Telč, Třebíč, Velké Meziříčí a Žďár nad Sázavou.